

Kaj naredimo, če najdemo ptičjega mladiča, ki še ne zna leteti, izven gnezda?

Damijan Denac in Tomaž Mihelič

V večini primerov mladiča pustimo tam, kjer je in se čimprej odmaknemo. Izjemoma ga v primeru, če ga ogrožajo mačke ipd., postavimo na varnejše mesto v bližini (gram, drevo, živa meja) in se odmaknemo. To mesto mora biti dostopno staršem, ki mladiča hranijo.

Obrazložitev: Ptičje mladiče glede na čas, kako dolgo ostanejo v gnezdu, uvrščamo v dve skupini: **GNEZDOMCI**, ki gnezdo praviloma zapustijo šele, ko poletijo (npr. pevci, ujede) in **BEGAVCI**, ki gnezdo zapustijo kmalu po izvalitvi, še preden poletijo (npr. kure, pobrezniki).

Običajno in naravno je torej, da naletimo na begavca, ki ne zna leteti. Begavci si sami iščejo hrano, ponavadi v spremstvu staršev. So varovalnih barv in se odlično skrivajo. Vrsta z mladiči - begavci v urbanih predelih ponavadi ni.

Prav tako se lahko izven gnezda znajde gnezdomec. Do tega najpogosteje pride, ker so se zaradi neke nevarnosti mladiči prehitro speljali iz gnezda. Ob nevarnosti (npr. človek ali mačka pri gnezdu) mladiči, ki še ne letijo, poskačejo iz gnezda. Mladiči kosov, ki jih pogosto najdemo nezmožne letenja izven gnezda, so tam največkrat zaradi omenjenega vzroka.

Mladič poljskega vrabca - zanj še vedno skrbijo starši!
foto: Damijan Denac

Takšnega mladiča pustimo ali ga premaknemo na bližnje varnejše mesto (v gost gram). Starši namreč zanj še vedno skrbijo (mu prinašajo hrano, ga s klici opozarjajo na nevarnost), zato bi mu, če bi ga odnesli, lahko povzročili veliko škodo.

Včasih mladiča iz gnezda izrinejo vrstniki ali ga vržejo starši (lahko zaradi shiranosti, ker je najšibkejši ali zaradi bolezni), kar je naraven pojav. Ljudje mnogokrat mladiča vzamejo iz narave in ga želijo sami dokrmiti in vrniti v naravo. Ta sicer plemenit namen se v praksi rad izjalovi, na ta način se pogosto naredi več škode kot

koristi, saj za ptico ne znajo oz. (odvisno od vrste) je tudi praktično nemogoče poskrbeti, da se normalno in naravno razvije. Takšna ptica v umetni reji pogosto pogine ali je kasneje vedenjski spaček.

V posameznih redkih primerih je vendarle možno ptici pomagati, vendar preden jo vzamete iz narave, dobro razmislite, če je starši res ne oskrbujejo, če so potencialne možnosti za uspešno vzrejo in če so, kdo se bo s ptico ukvarjal. Svetujemo, da se pred to odločitvijo posvetujete s kakšnim od strokovnjakov v društvu, ki ima več izkušenj.

ZBIRANJE PODATKOV ZA ORNITOLOŠKO KRONIKO za leto 2000

Po nekajletnem premoru vas ponovno vabimo k zbiranju podatkov za Ornitološko kroniko. V njej bi, tako kot včasih v *Acrocephalusu*, enkrat letno objavili zanimive podatke o pticah bodisi zaradi nenavadnega kraja, števila ali datuma opazovanja. Sem sodijo tudi prva in zadnja opazovanja pri selivkah. S kroniko želimo dobiti boljši pregled nad (sezonskim) pojavljanjem ptic v Sloveniji. Poleg tega bo podatke, ki bi sicer ostali zapisani samo v beležkah, mogoče koristno uporabiti in citirati. In kako lahko prispevate k Ornitološki kroniki? Preglejte beležke za leto 2000, izpišite zanimive podatke (pri vsaki vrsti naj bo naveden datum in kraj opazovanja, število osebkov ter posebnosti) in jih do konca avgusta 2001 pošljite na naslov eva.vukelic@kiss.uni-lj.si ali na naslov uredništva: DOPPS, p. p. 2722, 1001 Ljubljana, s pripisom Ornitološka kronika. Podatki bodo objavljeni v eni naslednjih številčk Sveta ptic.

VELIKI DETEL - PTICA LETA 2001

Letošnja akcija ptica leta je v polnem teku. Pred kratkim ste dobili domov zloženko, ki opisuje življenjski prostor in navade te ptice. Del zloženke sta obrazca za popis pojavljanja in gnezd velikega detla. Uspeh akcije ptica leta je odvisen predvsem od vas članov DOPPS. Več nas bo sodelovalo, bolj bo akcija uspešna. Zato na svoje izlete v naravo vzemite obrazca in jih izpolnite ob vsakem srečanju z velikim detlom.

foto: Mirko Penušek